

Lai nodrošinātu vienotu kultūras pārvaldību, veicinātu kultūras pieejamību novada iedzīvotājiem, Cēsu novada dome 24.martā apstiprināja lēmumu par reorganizāciju un vienotas kultūras pārvaldības jeb pašvaldības iestādes "Kultūras pārvalde" izveidi. 11.augustā par tās vadītāju apstiprināja **LAUMU DAMBROVU**. Kultūras pārvalde darbu sāka 1.septembrī. Saruna ar vadītāju par jaunās iestādes veidošanu, kultūras dzīves organizēšanu novadā.

Juridiski izveidojot jaunu iestādi, ir ļoti daudz darba ar dokumentāciju. Darbinieki tiek pārceļti, slēgti jauni darba līgumi, rakstīti amatu apraksti. Svarīgi, lai neko nepazaudētu. Kultūras pārvalde pārņem ap 200 darbinieku - kultūras, tautas namu, muzeju darbiniekus, amatiermākslas kolektīvu vadītājus. Tas ir laikietilpīgi. Septembris paies, sakārtojot dokumentāciju.

Lielākā daļa darbinieku no septembra strādā pārvaldē, bet pēc Cēsu Kultūras un tūrisma centra un Līgatnes Kultūras un tūrisma centra reorganizācijas daļa darbinieku Kultūras pārvaldei pievienosies janvārī.

Amatu nosaukumi tiek pārņemti, kādi tie bija. Tāpat ir kultūras darba, pasākumu organizatori. Vienīgi struktūrvienību vadītāji ir namu vadītāji, un lielākajai daļai pārziņā ir tikai savs kultūras nams. Ar laiku būs vienoti amati, bet tiks izvērtēti, lai nemainās atalgojuma grupas. Līdz gada beigām algas nemainās, jo naudas ir tik, cik budžetā iēplānots. Gribas cerēt, ka nākamgad izdosies pārskatīt algas, jo tās par vienādiem pienākumiem ir ļoti dažādas. Kultūras darbinieku zemākās algas ir no 650 līdz 700 eiro. Jāvērtē, kāpēc tā izveidojies, jo pienākumi ir līdzīgi.

Oktoobrī sāks darbu pie amatiermākslas kolektīvu vadītāju atalgojuma nolikuma izstrādes. Jāizstrādā algoritms, kā tiek noteikta alga. Patlaban tās ir dažādas. Jābūt motivācijai tiem, kuri vērsti uz sasniegumiem, popularizē savu pagasta, novada vārdu. Ir interešu pulciņi. Katram darbiniekam jābūt skaidrībai, kāda ir alga un kādas ir iespējas nopelnīt vairāk – vai tas ir par rezultātiem skatēs, koncertdarbību vai ko citu. Kritēriji jāizdiskutē ar kolektīvu un kultūras namu vadītājiem.

Amatiermākslas kolektīvu vadītāji ir dažādās darba attiecībās ar pašvaldību, ir gan pakalpojuma līgumi, gan viņi ir pašvaldības darbinieki. Tiek diskutēts, kā labāk. No pašvaldības viedokļa izdevīgāks ir pakalpojuma līgums, bet darba līgums nodrošina sociālās garantijas. Situācijas ir atšķirīgas, ir kolektīvu vadītāji, kuri labāk izvēlas pakalpojuma līgumu un paši maksā sociālo nodokli. Oktoobrī ceram atrast labāko risinājumu vairumam.

Jārēķinās arī, ko vadītājam nozīmē braukt uz mēģinājumiem attālos pagastos.

Reti kuram kolektīva vadītājam atalgojums ir valstī vidējās algas līmenī. Jābūt nosacījumiem, kā kolektīvus dibina, kā tie darbojas, kā pašvaldība atbalsta vietējās iniciatīvas. Finansējums prasa arī atdevi un pienākumus.

Šogad finansējums ir tāds, kāds plānots, saimnieciskie izdevumi ir apvienību pārvalžu ziņā.

Lai Kultūras pārvalde veiktu savu funkciju - bagātinātu kultūras pieejamību un saturu-, saimnieciskie jautājumi, namu uzturē-

Iziet cauri pārmaiņu mudžeklī

šana ir uzticēta apvienību pārvaldēm. Savukārt kultūras nama saimnieks ir kultūras darbinieks, viņš vislabāk zina, kas darāms, kas nepieciešams. Būtiska ir sadarbība ar apvienību pārvaldēm.

Esmu tikusies ar struktūrvienību darbiniekiem, pabijusi vairākos kultūras namos. Kultūras darbinieki kā lielāko problēmu min transporta izmaksas, lai kolektīvi kaut kur aizbrauktu. Vadītāji uztraucas par ēku uzturēšanu - elektrību, apkuri. Tas var ietekmēt arī kultūras pasākumu iespējas. Šosezon svarīgākais, lai visiem silti un kultūras namu logi gaiši.

Kā kultūras darbinieki jūtas pārmaiņās?

Esmu mēģinājusi nomierināt, jo nekas nemainās, tikai darba devējs. Ikdienas darbs paliek tas pats. Darbs ar amatiermākslas kolektīviem aizņem daudz laika. Katrā pagastā ir cita situācija, vai ir aktīvas nevalstiskās organizācijas, kas iesaistās pasākumu rīkošanā, ar ko izveidojusies sadarbība pasākumu rīkošanā.

Savu darbu kultūrā sāku kā Rankas kultūras nama vadītāja, zinu, ko nozīmē strādāt pagastā. Savu reizi pašdarbnieki jāved uz mēģinājumu, jo citādi viņi netiek.

Kultūras darbiniekam ir būtiski, lai cilvēki iesaistās, darbojas. Varu sarīkot pasākumu, bet ja nevien neatnāks? Savi cilvēki ir jāpazīst, jāzina, kas viņus interesē, kas patīk. Un katrā pagastā jābūt vismaz vienam plašākam pasākumam, kultūras notikumam. Kultūras pārvalde nenoteiks, kas

katrā kultūras namā jāriko, katrs darbinieks pats to zina vislabāk. Tradīciju unikalitāti, vērtības nevien neplāno lauzt. Pārvalde var būt atbalsts ar projektu finansējuma piesaisti. Ne katrs tos prot sagatavot, un tas nav arī jāmaks.

Kopā domāsim par kopējām aktivitātēm novada piederības stiprināšanai. Lieliska iespēja ir "Cēsis kultūras galvaspilsēta 2025", veidojot daudzveidīgu, katram pieejamu aktivitāšu ciklu, lai visām sabiedrības grupām ir iespēja saturīgi pavadīt brīvo laiku. Cēsis kultūras piedāvājums ir ļoti plašs, arī novada pagastos jābūt šai iespējai.

Līdz šim bieži dzirdēts, ka kultūras darbiniekiem pietrūka kontaktu ar kolēģiem, domu apmaiņas.

Patlaban sanāksmes notiek attālināti, bet mums jāietiek klātienē dažādās vietās, tā iepazīstot novada kultūras iestādes, apmaiņoties idejām, arī mācoties. Katram kultūras darbiniekam ir savas stiprās puses, kuras var izmantot citi. Katram ir kādi talanti. Kāpēc maksāt pasākuma vadītājam, ja to var novadīt kolēģe. Jo vairāk tiksīmies, iepazīsimies, diskutēsim, jo radīsies jaunas idejas, pasākumi. Vientatnē vari domāt, radīt idejas, bet spēki izsīkst.

Visi taču strādājam, lai sniegtu iedzīvotājiem to labāko.

Pārvaldes pārziņā ir arī muzeji.

Cēsu muzejs jau no janvāra, tagad ir Piebalgas muzeju apvienība "Orisāre", Jaunpiebalgas no-

vadpētniecības muzejs un Veidenbauma "Kalāči". Braukšu iepazīties. Biju Cēsu muzejā, iepazīnu to no otras, darbinieku, puses, apskatīju krājumu. Ļoti ceru, ka muzeja krātuvi uzcelsim. Tas ir fantastisks darbs, ko dara muzejnieki. Sabiedrībā jāceļ muzeja prestižs, jāstāsta, ka tas sen vairs nav mantu glabātava, bet vieta, kur glabājas mūsu vēsture, ko katrs var iepazīt. Straujais dzīves ritms, tehnoloģijas un vēsture, kā to apvienot, - tas muzejiem liels izaicinājums, un nepieciešams liels finansējums. Pašvaldība viena to izdarīt nevar. Plāni ir, tie jāīsteno. Arī muzejnieku atalgojuma jautājums jārisina. Patlaban norit konkurss vadītāja amatam.

Vēl ir arī Amatu mājas, audēju kopas.

Dažas darbojas autonomāk, citas pie kultūras nama. Līgatnes Amatu māja ir Kultūras un tūrisma aģentūras pakļautībā. Tas dod iespēju amatniekiem savus darbus arī pārdot, pašvaldības iestāde to darīt nedrīkst. Jāmeklē risinājumi.

Šosezon Dziesmu svētku kustības dalībniekiem svarīgākais ir gatavošanās Dziesmu svētkiem.

Apzinām tehniskos jautājumus, cik kolektīvu gatavojas svētkiem, kāda ir transporta nepieciešamība, par dzīvošanu Rīgā, ēdināšanu, cik tas varētu izmaksāt. Domājam par svētku gājienu, kādi mēs varētu izskatīties. Viss jāparedz budžetā, tas nebūs viegli.

Pārvaldes administrācijā nav paredzēts daudz darbinieku: vadītāja vietnieks kultūrpoltikas jautājumos, projektu vadītājs, komunikācijas speciālists, dizaineris, lietvedis.

Cēsu Kultūras centra vadītāja Zane Neimane ir vietniece. Viņa ir mans atbalsta cilvēks, pārzina situāciju, strādājam kopā. Vadītājs viens nevar būt lēmējs, man patīk diskutēt, man ir savs viedoklis, bet to neuzspiežu, kopā daudz jautājumu pārrunājam. Viens nevar zināt visu.

Līdz ar reorganizāciju meklēs tikai komunikācijas speciālistu, dizaineri. Viņš palīdzēs ar publicitātes nodrošināšanu, arī vizuālajiem materiāliem, palīdzēs izgatavot afišas. Pienākumos arī sadarbības veicināšana gan ar citiem novadiem, gan starptautiski. Tiek meklēti dažu kolektīvu vadītāji, vakance ir Nītaures tautas nama vadītājs, bijuši konkursi, pretendenti nepiesakās, jāvērtē, kāpēc.

Kā vērtējat informācijas pieejamību, vai iedzīvotāji laikus uzzina, kas kur notiek?

Informācija ir sadrumstalota, gribētos vienotākus informācijas kanālus, lai cilvēki skaidri zina, kur atradīs visu. Apvienību pārvaldēm, pagastiem, gandrīz katram tautas namam ir savas feisbuka lapas, informācija atšķiras. Kurā kuru reizi skatīties? Ir jāizdomā, kā atvieglot informācijas pieejamību, lai katrs zina, kur meklēt ziņas par sava pagasta pasākumiem, tāpat kur to, kas citur novadā. Daudzviet izmanto e-pastu. Ja ir adrese, uz to regulāri var saņemt informāciju par jaunumiem pagastā. Kā racionālāk - tas ir kompleksi vērtējams pašvaldības līmenī. Svarīgi saprast, kāds laiks nepieciešams, lai informācija nonāk pie tā, kuram tā vajadzīga. Visos laikos visātrāk ziņas izplatās no mutes mutē, pagastos tas darbojas.

Pati labi zināt kultūras darbinieka ikdienu nelielā pagastā.

Kad strādāju Rankas kultūras namā, tajā bija četras krāsnis, teceja jumts, ziemā apmeklētāji sēdēja jakās. Zinu, kā, desmitreiz pārdomājot, mainot, top pasākumi, kādas ir sajūtas, kad esi izdarījis visu, ko vari, bet uz pasākumu atnāk seši cilvēki. Tāpat kā to, ka

daudziem šķiet pašsaprotami, ja, piemēram, vajadzīgas meijas, tās gādā kultūras darbinieka ģimene. Kultūras namā nebūs tik daudz darbinieku, kas visu izdarīs.

Kultūras darbinieks nav visu varošs, vietējā kopiena jāveido pašiem, bet viņam jābūt līderim. Kultūras darbinieku pašapziņa jāceļ, viņiem jābūt kā magnētam, kurš pievelk citus, veido komandu. Ir jāpazīst cilvēki, jāmek ar katru saprasties. Tā ir plaša tēma - kādam jābūt kultūras darbiniekam. Tie, ar kuriem esmu satikusies, ir brīnišķīgi cilvēki, katrs savā vietā. Deg acis, dažas gan pavīd izdegums, bet to var mazināt. Cēsis strādāju tikai divas nedēļas, jūtu, ka te ir mana vieta.

Bijāt komandā, kas veidoja Gulbenes novada Kultūras pārvaldi.

Redzu, ka vēsture atkārtojas, varu salīdzināt, kā tika darīts, kā būtu labāk. Šī pieredze noder. Sākums vienmēr ir mudžeklis. Pārmaiņas ietekmē katru: dažs metas iekšā jaunajā, cits norobežojas, attieksme ir dažāda.

Ceram, ka kovids neietekmēs. Tas kultūras darbiniekiem iemācīja, ka nevari plānot un jābūt vairākiem scenārijiem. Tagad esam gatavi, ja nosacījumi mainās. Kad sākās pirmie ierobežojumi, bija šoks. Nu vairs ne. Arī kultūras darbā izkristalizējās, ka administratīvo darbu, to, ko apmeklētāji neredz, var veikt attālināti. Nav kultūras darbiniekam jāsež kabinetā un jāraksta scenārijs, galvenais, lai ir rezultāts. Iedvesmas avots katram ir cits.

Patī esat jaunpiebaldzēniete.

Pēdējos piecus gadus dzīvoju un strādāju kaimiņu novadā. Vienmēr esmu jutusi piederību Cēsīm. Katrs novads ir citāds, Cēsu novads ir vērst uz attīstību.

Kā varat izbraidīt uz darbu Cēsīs?

Kuram šodien darbs ir pie mājas? Vienmēr uz darbu esmu braukusi, man patīk braukt, ceļš ir labs. Protams, degvielas cena nebeidz mulšināt. Ir lietas, ko var darīt attālināti, nav astoņas stundas jāsež kabinetā. Neviens sākums nav viegls, bet tas mani nebaida, gribu iespējami iedziļināties vispirms kopīgi risināmajos jautājumos, tad individuālajos.

Kā pavadāt brīvo laiku?

Kā daudziem kultūras cilvēkiem gribas klusumu. Man tas ir mežs, arī vīram mežs tuvs. Šoruden gribas raudāt, ka nav sēņu.

Dēlam ir gads un trīs mēneši, arī auklējot puiku, tikai mājās nesēdēju, tāpat dziedāju, spēlēju. Mājās atgūstu spēkus. Ar ģimeni apmeklējam dažādus pasākumus.

Jums ir savs tautastērps?

Tā kā vienmēr esmu dziedājusi korī, man bijis kora tautastērps. Ļoti gribu savu. Gan būs. Katri Dziesmu svētki ir spilgtā atmiņā. Uzskatu, ka katram vismaz vienreiz mūžā jābūt Mežaparka estrādē, jābūt svētku dalībniekam. Dziesmu svētki ir latviskā vērtība. To iznīcināt nevar. Jā, tie ir izdevumi kolektīvu dalībniekiem, pašvaldībai, valstij. Ja nebūtu atbalsta, cik daudzi paši būtu gatavi visu finansēt? Protams, tādi cilvēki būtu, bet cik daudzi? □

Lappusi sagatavoja
SARMĪTE FELDMANE

Projektu finansē
Mediju atbalsta fonds
no Latvijas valsts
budžeta līdzekļiem

MAF
Mediju atbalsta fonds

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no
Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.
Par saturu atbild projekta īstenotājs
izdevniecība SIA "Cēsu Druva".

UZZIŅAI

Cēsu novada pašvaldības iestādes "Kultūras pārvalde" funkcijas un uzdevumi paredz rūpēties par kultūru, sekmēt tradicionālās kultūras un kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanu un tautas jaunradi, veicinot kultūras attīstību Cēsu novadā.

KULTŪRAS PĀRVALDES DARBINIEKI:

- vadītājs,
- vadītāja vietnieks kultūrpoltikas jautājumos,
- projektu vadītājs,
- komunikācijas speciālists/dizaineris,
- lietvedis.